

„HET VOLK”, ONDER REDACTIE VAN
: Mr. P. J. TROELSTRA :

BROCHURENHANDEL DER
S. D. A. P. - AMSTERDAM - DE
GENESTETSTRAAT No 16 -
:: :: J. G. VAN KUIJKHOF :: ::

In den Brochurenhandel der S. D. A. P. zijn te verkrijgen **alle geschriften** op het gebied der **Arbeidersbeweging** in het algemeen, en der **Soc. Beweging** in het bijzonder.

Voor verspreiding wordt op de volgende brochures de aandacht gevestigd:

OP VOOR DEN ACHTURENDAG! door A. Braun, vertaling van Emma Hess, 7½ ct., fr. p. p. 10 ct. DE JACHTWET IN DE TWEEDE KAMER, 3 ct., fr. p. post 4 ct.

SOCIAAL CHRISTENDOM, door Mr. P. J. Troelstra, 5 ct., fr. p. p. 7 ct.

NEEMT DEEL AAN DEN STRIJD, door W. P. G. Helsdingen, 3 cent. fr. p. p. 4 cent.

ARBEIDSPENSIONEERING, door W. H. Vliegen, 5 ct., fr. p. p. 7 cent.

LOONARBEID EN KAPITAAL, door Karl Marx, uit het Duitsch, 10 ct., fr. p. p. 12 cent.

DE ZAAK VAN DE GEBROEDERS HOGERHUIS IN DE TWEEDE KAMER, 5 ct., fr. p. p. 7 cent.

ATJEH IN DE TWEEDE KAMER, 5 ct., fr. p. p. 9 ct.

DE VERBRUIKSCOÖPERATIE EN DE S. D. A. P., 5 ct., fr. p. p. 7 cent.

DE ECONOMISCHE REVOLUTIE EN DE ONTWIKKELING DER SOCIAALDEMOCRATIE, uit het Duitsch vertaald door B. Reijndorp, 10 ct., fr. p. p. 12 cent.

ONZE STRIJD IN DE TWEEDE KAMER, voor het Nederlandsche Volk geschetst door de Soc. Dem. Kamerleden, 4 ct., fr. p. p. 6 cent.

HET LEGERWETSCHANDAAL, door P. J. Troelstra, 3 ct., fr. p. p. 4 cent.

Inlichtingen omtrent het lidmaatschap der S. D. A. P. worden op aanvraag gaarne verstrekt door den partijsecretaris J. G. VAN KUIJKHOF.

ABONNEMENT f1.95 p. 3 MAANDEN
OF 15 CT. PER WEEK

ABONNEERT U OP HET DAGBLAD VOOR DE ARBEIDERSPARTIJ

BUREAU: GELDERSCHEKADE 117, AMSTERDAM.

∴ ∴ PRIJS 10 CENT ∴ ∴

MEIGAVE

VOOR HET

NEDERLANDSCHE
PROLETARIAAT

∴ VERZEN ∴

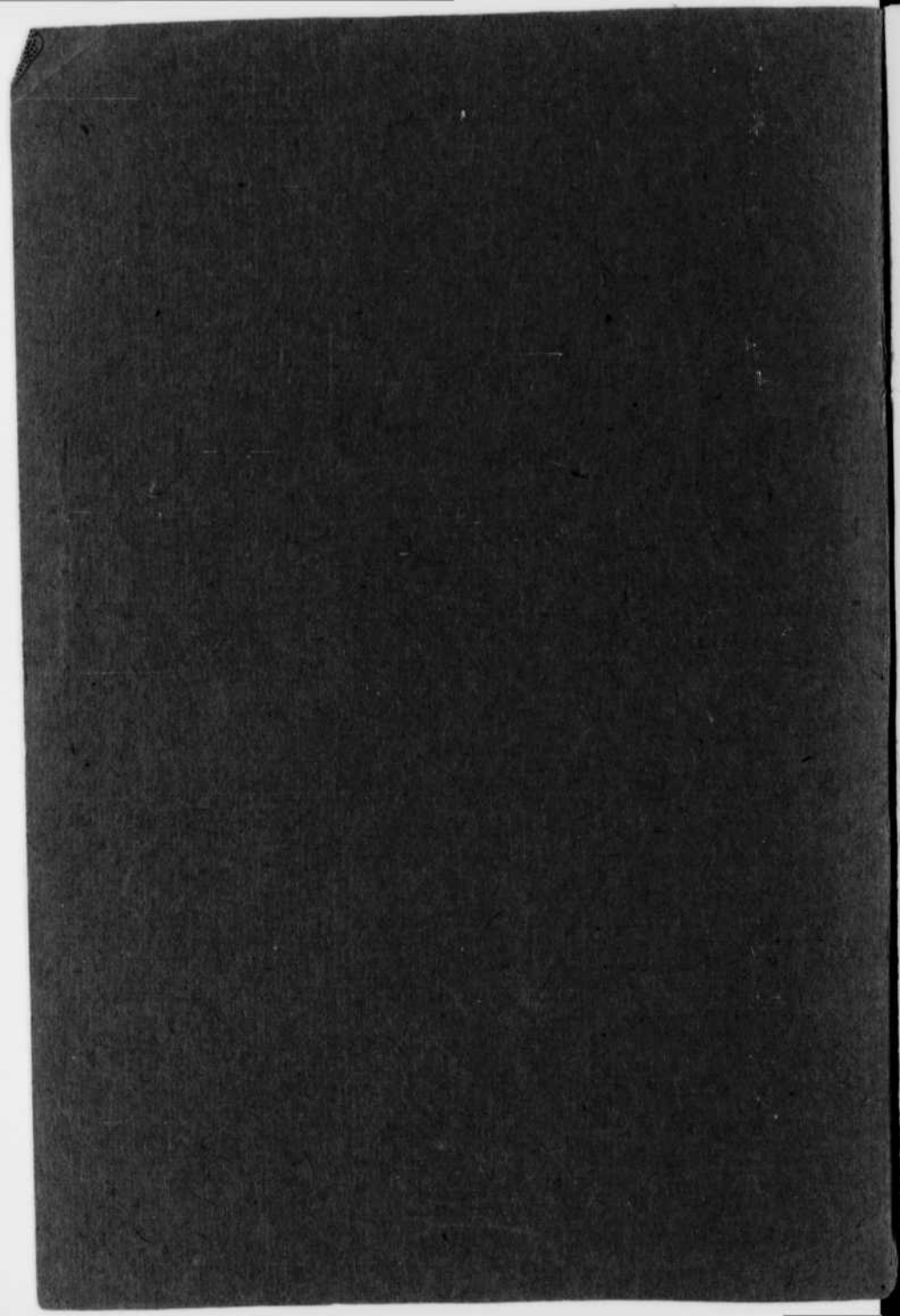
VAN

DIRK TROELSTRA

Br. S. J.

∴ ∴ DE BROCHURENHANDEL ∴ ∴
∴ DE GENESTETSTRAAT 16 ∴ AMSTERDAM ∴

MEIGAVE

VOOR HET

NEDERLANDSCHE * * * * *
* * * * * PROLETARIAAT

—
*

VERZEN

VAN

DIRK TROELSTRA.

—
*

: : : : DE BROCHURENHANDEL : : : :
DE GENESTETSTRAAT 16, AMSTERDAM.

Broch. S. j. 1

Onterde massa!

WIJZE: *La Lega Nazionale.*

Marschtempo.

f

Ont-erf - de mas - sa! hebt g' er - - - va - - ren De tril - ling

die door d' aar - de dreunt? 't Ge - kraak van grond - vest en pi -

mf

la - ren Waar - op de maat - schap - pij zich steunt? Straks moet het

voos ge - bouw be - zwij - ken: De zui - len wank' - len, mu - ren

ff

wij - - ken! Aan u de taak uit brok en deel Te schep - pen

een her - - nieuwd ge - - - - - heel.

Schootsvelling.

WIAZE: *La Parisienne.*

Vurig.
mf

Op man - nen, die het schoots - vel dra - gen, Wier

ar - beid heel de mensch - heid voedt, Het uur der

sta - king heeft ge - sla - gen. Uw dap - pre scha - re zij ge -

groet! Wel - dra zal de u - re ge - - na - ken, Dat

gij u - we keet' - nen zult sla - ken! Broe - ders op - ge -

staan! Hoog de roo - - de vaan! Door een muur van vuur

Zul - len wij on - wrik - baar gaan, Om d'ar - beid vrij te

ma - - ken! Om d'ar - beid vrij te ma - - ken.

Propagandaliedje.

Vroolijk.

mf

S. TROELSTRA—DE VRIES.

Nu hef-fen wij uit nood en zor - - gen Het

vrij - e hoofd weer fier om - hoog, Hoe heer - lijk

blinkt de fris - sche mor - - gen, Die stra-lend uit de

decrese. *f*
necv'-len toog, Nu ont - plooi-en wij de va-nen van de

vrij - heid, Langs de hei - de, langs de wei - de, Klink' ons

pro - pa - gan - da - lied, Klink! o pro - pa - gan - da - lied!

mf
Bij't ont - plooi-en van de va-nen, van de vrij - - heid.

Arbeiderslied.

WIJZE: *Il Canto dei Lavoratori.*

Marschtempo.

f

Uit ver - druk - king ka - me - - ra - den Zijn w' in

mas - sa op - ge - - he - ven, Niet meer smee - ken,

niet meer be - ven, Mees - ters ken - - nen wij niet

meer. Strij - den wij aan - - een - - ge - - slo - - - -

ten, Zijn wij wars van vrucht - loos kla - gen, Dan is 't

juk voor 't langst ge - dra - - gen. D' ar - beid

wordt zijn ei - gen heer. Dan is 't juk voor 't langst ge -

dra - gen, D'ar-beid wordt zijn ei - gen heer.

Op! ont - voog - ders van den ar - - beid, De - ze

leu - ze maak u groot: Vrij te le - - - ven door den

ar - beid, Of, te strij - den tot den dood. Op, ont -

voog - ders van den ar - beid, De - ze leu - - ze

maak u groot: Vrij te le - - - ven door den

ar - - beid, Of, te strij - - - - den tot den dood.

Aan de strijders.

Gedragen.

S. TROELSTRA—DE VRIES.

mf

O strij - ders, die uw lief' en le - ven, Uw kracht en

geest, uw hel - den - moed, Aan heel de mensch - heid hebt ge -

p

ge - ven, U bren - gen wij een broe - der - groet. Gij zijt de

vreug - de on - zer da - gen, Gij zijt ons troost en hulp en

p I.

hoop. Gij helpt ons 't bitt' - re leed te dra - gen, Dat als een

f II. Laatste regel van het slotvers

kan - ker ons be - kroop. Heil u! de toe - komst licht u

f ff

te - - gen, De dag der vrij - heid rijst om - hoog!

Toekomstlied.

WIJZE: *Les Rameaux.*

Nu is de groo-te dag der vrij-heid daar, Rondom ten

feest trek - ken vol - ke - ren - scha - ren Luid klin - kend

klok-ge-lui ver-meldt de maar' Van'to - ver - win-ningsfeest der

pro - le-ta-ren. Juicht! vol - k'ren juicht! Wij zijn be-vrijd

Nooit zal de vreug - de van deez' aar - de weer ver -

dwij-nen. O vrij - heid! Eeu-wen ver - beid, Thans breekt uw

glo - rie aan en u - we zon zal ons be - schij - - nen.

De boodschap op de hei.

Eenvoudig.

Scheem' - ring re - - gen - de o - - ver de hei.

Zon aan de kim - - men in vuur - gloed lei,

't Ven - - ster - ke klein in het hut - - je van hout

Blonk er en blaakt' er als zat het vol goud.

Hier staan wij!

(CANTATE)

Hier staan wij! nacht en nevel weken,
Wij zien de heemlen open breken,
't Licht stormt van alle kanten aan
En jaagt met vlamvend roode klingen
Het schuw gebroed der duisterlingen,
Weg van zijn glorierijke baan!

Aanschouwt ons hoe wij zijn herboren!
Nog draagt deez aard de bloed'ge sporen,
Van 't smartekruis op Golgotha,
In floers van dof beweegloos donker;...
Van een vermoorde menschheid konk er
De doodsnik in de stilte na...

Uit Dood kwam Opstand tot nieuw leven,
Van Leed zijn wij ten Strijd gegeven,
Hier staan wij! Strijden is ons deugd:
Wij willen liefd' en schoonheid winnen,
Wij leiden u een wereld binnen
Van vrijheid en van levensvreugd.

Aan de Strijders.

(Met Muziek.)

Opgedragen aan het Leenwarder Congres.

O Strijders. die uw liefde en leven,
Uw kracht, uw geest en heldenmoed,
Aan heel de menschheid hebt gegeven,
U brengen wij een broedergroet.
Gij zijt de vreugde onzer dagen,
Gij zijt ons troost en hulp en hoop,
Gij helpt ons 't bitt're leed te dragen
Dat als een kanker ons be kroop.

In 't hooploos donker, nooit verbroken,
 Waar wij verkwijnen, geestverlamd,
 Hebt gij voor ons het licht ontstoken,
 Waarbij ons nieuwe moed ontvlamt.
 Veerkrachtig spannen zich de spieren,
 Het hoofd wordt fier weer opgericht,
 En als wij 't feest van d' arbeid vieren,
 Glanst vreugd op 't vroeger dof gezicht.

Het feest van d' arbeid! welk een weelde
 Voorspelt dit aan het nageslacht:
 De arbeid, die in leed slechts deelde,
 Op lichter levensplan gebracht!
 Wij werkers, die beneden zwoegden,
 Steeds in de laagte neergeduwd,
 Wien smart en zorg de ziel doorploegden,
 Wij zijn door u omhoog gestuwd.

Gij hebt het tooverwoord gesproken,
 Dat onze kracht ontwaken deed;
 Dat onze kluisters heeft verbroken,
 En onze wapens heeft gesmeed.
 „Vereenigt u, o proletaren!”
 Dat was het wachtwoord dat ons riep,
 Dat uit onze ordelooze scharen
 Een macht tot heil der menschheid schiep.

Wij volgen u, o dappre strijders,
 Met levenslust en stervensmoed,
 Aaneengesloten als belijders
 Der leer: dat eendracht winnen doet.
 En gaat g' ons moedig voor ten zege,
 Dan heffen w' onze kind'ren hoog:
 Heil u! De toekomst lacht u tegen!
 De dag der vrijheid rijst omhoog!

Bourgeois en Proletariër.

Zij schatten honend zijn waarde,
 Met de maat van het stomme geld,
 Naar de factor zijner slijtage,
 Naar de jaren die hij telt.

Zij verbruiken de kracht van zijn leven,
 In hun harde meerwaardefabriek,
 En gunnen den rest aan de wormen,
 Als een vuile, waardlooze klik.

Zij hebben bittere zorgen,
 Om zijn godsdienst en zedelijkheid,
 Zij volgen hem tot in zijn woning,
 Met verwaande weldoenerigheid.

Zij willen hem kommandeeren,
 In zijn vreugde en zijn smart,
 En met hun plumpe pooten,
 Trappen ze hem op het hart.

En met hun domme verbazing,
 Kijken ze in zijn gezicht,
 En begrijpen niet de hoogteid,
 Die in zijn trekken ligt.

Het Kroningslied van een hongerlapper.

Een vroolijk lied, een hartig lied
 Op dezen kroningsdag,
 Waarop ge 't grootste wonder ziet,
 Dat ooit 't gepeupel zag:
 Vóór vijftig jaar gehoond, ontroond,
 En nu verjongd, geliefd, gekroond,
 Begrijpe dat wie 't mag.

Maar lezen kun je 't in de krant
 — En wat die zegt is wet —
 Dat op deez' dag het vaderland
 Voor altijd wordt gered;
 De brandkast is in veiligheid,
 Beschermd de hoogste heiligheid,
 Het slagzwaard is gewet.

Het zwaard dat in den klassenstrijd,
 Den oproerkraaier velt,
 Dat moordend menig martelaar wijdt,
 Op Atjeh's oorlogsveld.
 Dat zwaard voert nu een vrouwenhand,
 De fiere koningin van 't land,
 Symbool van 't krijgsgeweld.

Bevestigd is de orde en rust,
 En d'eendracht is bereid,
 Nu kijve langer wie het lust,
 Mij voegt slechts volgzzaamheid.
 En wie nog steeds naar beter vraagt,
 Omdat de honger nog wat knaagt,
 Die toont ondankbaarheid.

Zwijg, jongen, vraag mij niet om brood!
 Er is geen honger meer;
 Oranje maakt ons heden groot,
 Gesteund door God den Heer!
 En wordt je soms het vasten moe,
 Trek dan den buikriem maar wat toe:
 Geen hongertranen meer!

Wie denkt aan recht en republiek,
 Als waar' hij sociaal,
 Hij peinze zich vandaag niet ziek:
De heeren zijn royaal!
 Als de jenever gratis vloeit,
 Dan luid den heeren nageloeid:
 Wat zijn wij monarchaal!

Oranje boven! blijft de kreet
 Die heil brengt op deez' dag.
Ik zeg niet, dat ik beter weet,
 En buig mij voor 't gezag.
 En trapt het straks mij in het slijk,
 De heeren hebben toch gelijk,
 Hoog waai' d' Oranjevlag.

Vloed.

De kind'ren spelen blij aan 't luchtig strand,
 Doorfleurd door pitt'ge geuren van de zee:
 Tot bed, tot vloer, tot bouwstof dient het zand
 En fort en vesting scheppen zij er mée.

En dank hun kinderernst en vaardige hand
 Staat weldra 't fier verdeed'gingswerk alreë;
 Nu fluks de driekleur op den muur geplant;
 Zij wappert: voor vorstin en land, hoezee!

Maar golven naadren en de Oceaan
 Stuwt watermassa's uit zijn kolken aan.
 Hoog rijst de vloed; een frissche stroom zet door
 En — in zijn schoot gaat 't kunstig werk te loor!

Zoo, — breekt de vloed der revolutie baan —
 Verdwijnt veel knutselig bouwwerk zonder spoor.

Bij een Executie.

Aan Mr. CORT VAN DER LINDEN,
Minister van Justitie.

Nu gaat g'uw botte kunst op iets heel teers beproeven,
Een wonder instrument, een uurwerk fijn als rag,
Een ziel vol morgenrood, zooals de jonge dag,
Een hart, welks warme liefde duizenden behoeven;
Een zanger van het licht, een schreier met de droeven;
Eén, die met hart en hoofd het wereldleed doorzag,
Die als een schoone vlam voor ons te branden plach,
Gaat gij begraven in uw bovengrondsche groeven.

Maar zoo uw ruwe hand dit teer gestel verstoort,
Zoo uw barbaarsch bedrijf dit zwakke lijf mocht breken
En een geknakte weerkeert uit uw kerkerpoort:

Dan zal de rechtbank van het Volk *uw* vonnis spreken,
Dan schuwt *uw eigen klasse* u om uw Kainsteeken
En — 't bitterst — uw geweten vonnist: broedermoord!

25 Juni 1900.

Oude Proletariërs.

Eens stonden zij in het leven
Met schatten van kracht in het lijf;
Gij hebt ze hun ontstolen
In uw winstnajagend bedrijf.

Voor *meer* dan menschenleven
Hebben zij geproduceerd;
Maar het brood voor *hun* levensavond
Hebt *gij* in weelde verteerd.

Nu zijgen zij uitgeplunderd
In holle krotten ineen
En de ijzige adem des winters
Huivert over hen heen.

Uw liefdadigheidsafgezanten
Bespotten hen met hun geteem
En uw minister keuvelt
Joviaal over een «*probleem*».

Geduld, o, minister! — De winter
Is in oekonomie geniaal;
Het probleem *plus* de lastige oudjes
Ruimt *hij* uit den weg — radikaal!

Antwoord aan den Patroon.

(Bij de Leeuwarder uitsluiting).

Wij hadden tezaam ons vereenigd Wijl het zelfbehoud ons gebood; Wij droomden van: <i>beter te leven,</i> En gij... neemt ons het [daaglijksch brood.	En gij boodt ons droog brood om [te leven; Maar... <i>onder uw roede gebukt;</i> En voor eeuwig de bloem der hope Uit de harten weggerukt.
Gij kunt arbeiders niet gebruiken, Die streven naar 'n beter deel; — Die niet enkel bij brood willen [leven, Die passen niet in uw gareel!	En onszelf, onze kindren, veroordeeld Tot een slaafsch onderdrukten [stand, Die zijn loon als een aalmoes moet [beed'len Van uw strenge meesterhand. —

Hier ons antwoord, vertrapper der menschheid!
Nooit bukken wij onder uw gard;
Maar wij kiezen den strijd en den honger
Mit het vrijheidsgevoel in het hart.

10 September 1900.

Tijdgedicht.

Onheilzwanger, zondenzwaar, Gaat de nieuwe eeuw beginnen: Beulen brengen goudoogst binnen, Helden liggen op de baar; Levensmerg van stoere rassen Ziet men roekeloos verbrassen; 't Gouden kalf op 't hoogaltaar.	Priesterdom dat God verraadt Laat zich 't aardsche niet ontglippen: Jezus Christus op de lippen, Dient het Satan in den staat. 't Arme volk met lange ooren Ziet zich enkel uitverkoren Om te hunk'ren op de straat.
«Geef ons heden 't daaglijksch [brood», Nuttelloozer nooit gebeden, Niets wordt bitterder omstrede Dan 't eerst noodige in den nood. Uit de winsten van den werker Rijst hem zelf een armoe-kerker, En de geldmacht blijft despoot.	Winstopstrijkend sjacherpak Met uw klatergoud van woorden, Arme helden, die met koorden Vastligt aan uw duivelszak! Geldzak is uw zieleknechter, Van uw daden de beslechter, Godheid, die uw doelwit stak.
Zendt van uit zijn trotsche burcht Bajonetten en kanonnen Naar de verste horizonnen, Waar hij d'aard haar schat ontwurgt. Koeliedrijvers en piraten Zijn de heerschers in de staten En de vrijheid ligt gewurgd.	Wee! wat in de diepte viel: Om in slam en slik te smoren Is het reddeloos verloren; Wat het zoetst is voor de ziel, Liefde en vrouwenmededoogen, Onschuld met zacht vragende oogen Zieltoogt onder Mammons hiel.

Arbeid, die de diepte ontrijst,
- 't Martlaarsbloed nog op de slapen,
Dulder, tot een held herschappen,
Wijze, die de toekomst wijst;
Schatbewaarder van het beste
Dat — verborgen — tóch ons restte,
Vrijheidszon, die eindlijk rijst!

Uit d'ellende van 't bestaan
Strekken we u onze armen tegen,
Volgen wij u langs doornenwegen
Op uw glorievolle baan.
Die de vrijheid doet herleven,
Die de schoonheid ons zal geven,
Reddende Arbeid! Voer ons aan!

De boodschap op de Hei.

(Met Muziek.)

Scheemring regende
over de hei
Zon aan de kimmen
in vuurgloed lei.
't Vensterke klein
in het hutje van hout
blonk er en blaakt'er
als zat het vol goud.

Dommlend wacht er
de oude aan de schouw,
Dood is het vuur
en hij rilt van de kou;
In treedt de zoon
en een wonderbaar licht
straalt van zijn knokige
aangezicht.

«Vader! hoor van
de Nieuwe Tijd!
't Huis op de Heide
is er aan gewijd.
Nog beeft mij 't hart
van wat 'k hoorde en zag:
Vader! ook ons wacht
een Beetre Dag!»

Moeder, kindren nu
om hem staan;
Kijken verheerlijkt
grootvader aan.
Vreemd heft hij 't hoofd op
en dan zinkt het neer:
Grootvader snikte . . .
en was niet meer.

29 November 1899.

De Zanger.

Er gaat een zwerfend zanger
Door menig land en beemd,
Zingt overal zijn zangen
En niemand is hem vreemd.
Want of ook vele hoorders
Zijn taal nog niet verstaan,
Toch voelen zij zijn wijzen
Van hart tot harte gaan.

Zijn lied kan droevig schreien,
Het treurt weemoedig zacht
En stijgt met schrille klanken
Dan tot een wilde klacht.
«Wie zijt gij, droeve zanger,
Dat gij ons leed doorgrondt,
Voor 't snikken onzer harten
Die schoone uiting vond?

«Ik leg mijn oor te luistren
Wel aan der volken hart,
Ik hoor den vloek der slaven,
Ik peil der werkers smart.
Het groote leed der volken
Weerklinkt in mijn gemoed;
Eén zucht van alle landen
Is 't die mij schreien doet.»

Zijn lied kan lieflijk ruischen,
Een zachte voorjaarswind;
Het zingt de zoete droomen
De vreugde van het kind.
Zooals de bloem in 't voorjaar
Zich uit de zwachtels woelt,
Zoo is 't, of elk in 't hart zich
lets teers ontplooiën voelt.

„Dit is van alle scheps'len
 Het hoopvol wiegelied;
 In 't harde rijpe leven
 Herinneren wij 't ons niet.
 Ik zing 't aan alle volk'ren,
 En allen kennen 't weër.
 En één is 't groot verlangen
 Naar reinheid van weleer.”

Soms als zijn lied de hoorders
 In bange spanning houdt,
 Dan loeit het als de herfstwind
 Door 't angstig krakend woud.
 „Een sterke wil doortrilt ons,
 Toch kennen wij hem niet;
 O zeg, gij forsche zanger,
 Wat wilt gij met uw lied?

„Wel hoort, dat is de strijdkreet
 Die klinkt van land tot land,
 En waar die strijdwind wakkert
 Is lichtelaaie brand.
 En alle slaven gorden
 Zich tot de vrijheid aan:
 Eén zij uw wil, uw streven!” —
 Zij hebben 't al verstaan.

Dan zingt hij vol verrukking
 Een wondre melodie;
 De kindsheid en de toekomst
 Verbindt één harmonie.
 Zij luistren en zij schreien:
 „Van welk een heerlijk land
 Is deze jonge zanger
 De wondre afgezant?”

„Het land dat ik het liefst heb,
 Wel, dat is overal
 Waar menschen zich verheffen
 Uit eeuwenlang verval.
 Daar ziet men 't zonlicht stralen
 Op een volheerlijk rijk,
 Daar zijn w' in vreugde en waarheid
 Weër aan het kind gelijk.”

Dan ruischt het door de scharen:
 „Wel hebben wij 't gehoord,
 De zanger heeft gesproken
 Het schoon verlossingswoord:
 Die hier als slaven lijden,
 Zij sluiten zich aaneen
 Naar 't toekomstland der Vrijheid,
 Herboren Volk, daarheen!

Proletariërskind.

De woning was kaal, en de kommer was groot,
 Daar lag er een vrouw in barensnood.

En niets was hun eigen: in naam van het recht
 Was er beslag op hun boedel gelegd.

Haar smarten vervulden de angstige nacht
 Toen ze haar kindje ter wereld bracht!

Maar toen zij nu lag met haar kindje in d'arm,
 Werd haar het hart zoo zonnig en warm.

En over haar smartelijk aangezicht
 Gleed een verblijding van hemelsch licht.

Zij drukte de hand van haar besten vriend,
 Die de vader was van haar eenig kind.

— Of al wat wij hadden men ons nu ook neemt,
 Ons kind is een schat die ons niemand vervreemdt.

Maar zwijgend en droevig wees hij haar
Op een vreemde, die sprak met gebiedend gebaar:

- Aan mij is het recht, want ik heb de macht;
Mij wordt ook dit kind ten offer gebracht.
 - Voor u mogen angsten en zorgen en pijn
En al de slaaplooze nachten zijn.
 - Ook gij zult het zijn, die het kweekt en voedt
Met uw teederheid en uw hartebloed.
 - En als uw kindje in ziekte verkwijnt,
Dan wordt *uw* hart tot bloedens geschrijnd.
 - Maar hebt ge 't met wond'ren van liefde gered,
Dan wordt gij zwijgend op zijde gezet.
 - Dan is het niets, dan een werktuig méér
In mijn streng en onmeetlijk arbeidsheir.
 - En wat er aan kracht en talenten ontspruit,
Dat pers ik naar *mijn* methode er uit.
 - En wat gij voor hemelsche gave houdt,
Dat munt ik om tot zuiver goud.
 - Want ik ben het, die over 't leven gebied,
Uw kindje is uw eigen niet. —
- De moeder alsof haar een spooksel verscheen,
Boog beschermend zich over het wichtje heen.
- De vader verrees: — Wel ken ik uw taal,
Gij zijt de demon *Kapitaal!*
- Gij zijt het, die om *uw* overdaad
Mijn huisgezin met ellende slaat.
 - Die eet van mijn bord en stookt van mijn vuur
En mij dreigend vervolgt te ieder uur.
 - Die al wat ik heb uit mijn woning draagt
En met hongerzweep m' in uw werkplaats jaagt.
 - Maar zonder een klacht en zonder een traan
Liet ik uw sloopend werk begaan.
 - En toen uw hand ook het laatste mij nam,
Toen droeg ik het nog als een duldend lam.
 - Maar als ge aan mijn kind, aan mijn heerlijkheid raakt,
Dan hebt ge uw bittersten vijand gemaakt!

Het Proletariaat.

Het is een goedmoedige lobbés
Die uw winsten gedwee produceert,
Die waar gij met millioenen gaat strijken,
Met een tientje huiswaarts keert.

't Is een werker, eenvoudig en sober,
Die tóch niet voor rijk-worden deugt,
Die boven zijn maaltijd al blij is
Met wat zon en wat levensvreugd.

Zijn breede vereelde handen
Staan tot aanpakken altijd bereid:
Van uw wieg tot uw laatste woning
Heeft hij u door de wereld geleid.

Hij heeft u zijn heele leven
Nog nimmer ter hulp gehaald
En toch heeft hij uw doellooze winsten
Met zijn levensgeluk betaald.

Nu heeft uwe roekeloze schraapzucht
Zijn geduld zelfs uitgeput:
Met uw grijpende vrekkenklauwen
Hebt g' een *leeuw* uit zijn dommel geschud.

--

Morgenuur.

In sombere groepen, nog loom van het bed
Komen de mannen met slependen tred
Hun klompengestommel klinkt hol in de straat
Waarboven de zon nog in morgenglans staat.
Hoe is de straat zoo als marmer verbleekt
Als er het morgenlicht op leekt
En wat vlekken de schichtige schaduwen zwart
En hard op den grond, zoo hard

Stadig aan stappen de honderden voort,
Naar de fabriek met de donkere poort,
De beenen dragen de lijven er heen,
Het hoofd er boven is leeg en alleen
En de oogen kijken nog vaag en flauw
Al loopen de beenen vanzelf ook gauw
Als van de toren het uur moet slaan,
Dat de sombere poort wordt opengedaan.

Het klokkenspel drijft al aan 't ijle zwerk
 Nu spoeden de laatste talmers naar 't werk;
 Dan slaat er de klok met een nijdige veeg
 En ligt de straat weer doodsch en leeg,
 En een vuile wolk aan de heldere lucht
 Wijst de plaats waar beneden men zwoegt en zucht,
 Waar een schat van heerlijke levens verkwijnt
 Waar geen zon voor schijnt.....

De Koetsier.

De klok slaat twaalf
 en ik wacht... ik wacht...
 Het klinkt zoo zacht
 in de grauwe nacht;
 Het geluid valt gedempt van den dom,
 Als gewikkeld in sneeuw om-en-om.
 De ruimte vol vlokken,
 van hemel tot aard;
 En verloren, verlaten,
 Man, wagen en paard.
 Alléén met de koude in den grimmigen nacht,
 Van den dom slaat het twaalf en ik wacht... ik wacht...

En nog een uur:
 De klok slaat één.
 Door merg en been
 dringt de koude heen.
 O, wie rijk is, die kent geen gená:
 Wat maalt het mijn heer, waar ik sta?
 Daar binnen is warmte,
 is weelde en licht,
 En *mij* striemt bij vlagen
 de sneeuw in 't gezicht.
 Hun luchtige wals dringt nog zwak tot mij door
 en klinkt als een snerpande spot in mijn oor.

Al weér die dom?
 Ik suf en zucht...
 Leeft nu de lucht
 van luid gerucht?
 Heisa, hopsa! wat dwarrelt die dans!
 Witte vlokken in vlugge cadans...
 Met witte gewaden,
 met wol en met dons,
 wacht maar, mijn paardje,
 bedekken zij ons...
 Spikk'lige lichten!... wat blinkende nacht...
 en zoo'n rust... en zoo'n warmte... en geen klacht...
 [slaap zacht...]

De Geschondene.

Ik vroeg slechts brood, en wilde liefde *geven*;
Brood gaaft gij niet, maar hield me uw *goud* voor d'oogen.
 En ... liefde of haar *schijn*, — 't was u om 't even:
 Zoo hebt ge in 't zoetst bezit ons bei bedrogen.

Als 't knoppend voorjaar droeg 'k mijn schat verborgen: —
 De knoppen kwijnen in uw vunze zalen.
 Ik dorste naar den reinbedauwd morgen, —
 Gij deedt me in 't valsche licht der lampen dwalen.

Tot schoonheid was mijn maagdlijk lijf geboren, —
 Gij hebt zijn wondre heerlijkheid geschonden.
 En — bij mijn ziel in eenzaamheid verloren,
 Heb ik die gansch bezoedeld weergevonden.

Uw adem schroeide mijn bebloemde landen, —
 Verarmd, in wanhoop, week ik der verzoeking.
 O maatschappij! — Nu sis ik door de tanden
 U in de satertronic mijn vervloeking!

Voor het Lompenproletariaat.

Langs triestige wegen, bij regen en wind,
 Daar zwerft Hongerhals met zijn kroost;
 Geen onderdak heeft hij voor vrouw en voor kind,
 Geen voedsel, geen kleeding, geen troost;
 Zijn thuis is de straatweg, daar laat men hem vrij,
 En schuw gaan de rijken daar voor hem op zij.

Grijs welft zich de herfsthemel boven zijn hoofd
 En de horizon grauw in 't verschiet;
 Door 't geboomte, van blaadren en bloesems beroofd,
 Klinkt klagend een lied van verdriet.
 Droef trekken zij voort als een doodskaravaan;
 Van waar wel gekomen? — Wie weet waar zij gaan?

Hongerhals heeft zijn maagschap verspreid over d'aard:
 Wáár de rijke zijn voetstappen zet,
 Daar ziet hij, dat Hongerhals neven hem waart,
 Onafscheidlijk, trots leger en wet.
 Hij gruwt van die schaduw, dat spook van zijn rust,
 Dat ruw *mene tekel*, dat gif van zijn lust.

Hongerhals heeft een talrijk en vruchtbaar geslacht
 Dat schuwt niet het aakligste oord:
 In kelders, op zolders, bij stinkende gracht,
 Daar teelt het als ongediert voort.
 En vindt men 't in groote koloniën saam,
 Dan wordt het brutaal en tot eischen bekwaam.

Welaan gij verschopten! Laat hooren uw eisch!
 Kruipt uit sloppen en stegen voor 't licht!
 Toont den rijke uw ellende in zijn weeldrig paleis
 Als een schriklijk Medusagezicht!
 Vertoont hem uw wonden, uw lompenkleedij
 En roept het hem toe: „*Wij zijn menschen als gij!*”

Werk zoeken.

Daar gaat hij heen,
 Alléén, alléén
 In armoed's Zondagskleeren;
 Wanhopig net,
 Met loomen tred,
 Waarheen zal hij zich keeren?

Zijn afgesloofd
 En kloppend hoofd
 Barst van wanhoop'ge plannen;
 Geen werk, geen brood,
 Dus: *honger dood!*
 Hoe kan hij 't spooksel bannen?

Spreekt niet met macht
 De arbeidskracht
 Uit zijn verstaalde pezen?
 Is 't mogelijk dat
 Met zulk een schat
 Een man gebrek moet vreezen?

Heeft dan niet d'aard
 In zich vergaard
 Al 't noodige om te leven?
 Zij is bereid
 Arbeidzaamheid
 Een rijklijk loon te geven.

Daar gaat hij heen,
 Alléén, alléén,
 Zijn lippen vastgesloten,
 Dat niet zijn hart
 Nu 't breekt van smart,
 Een noodkreet uit zal stooten.

„Mij wordt zoo bang!
 Hoe lang, hoe lang
 Zal ik nog moeten derven;
 Door straat bij straat
 Langs overdaad
 Met *mijn ellende* zwerven!

Door welk gericht
 Zijn warmte en licht
 Aan *enklen* voorbehouden?
 Hier is mijn kracht! —
 Wat helse macht
 Kan mij mijn deel onthouden?”

Een wanhoopskreet!
 De arme *wet*
 Dat d' enkelingskracht moet breken;
 Dus trekt hij voort
 Van oord tot oord,
 Zijn een'ge kans is: *smecken!*

O menschen tracht
 In deze nacht
 Van wanhoop door te dringen.
 Wie vindt nog rust
 Aan veil'ge kust,
 Ziet hij *die drenkelingen?*

Van den Ezel.

Ik ben een ezel,
 O, wat hoon!
 De grootste kwezel
 Is mijn patroon.
 Van toekomsthaver
 Praat hij zoo mooi.
 En van „hiernamaals
 Het lekkerst hooi.”
 Maar hier beneden
 Steekt 't niet zoo nauw,
 De dorste stoppels
 Zijn goed voor grauw;
 Ik vreet ze dankbaar
 En denk: ach ja,
 'k Ben maar een ezel,
 Hi-ja, hi-ja.

Ik ben een tobber
 Daar kun j'op aan;
 Een harde dobber
 Is mijn bestaan.
 Met zware vrachten
 Berg-òp, berg-af,
 Sjouw 'k heel mijn leven
 Als waar' 't een straf;
 Zwaar kuchend kruip ik
 Den weg omhoog;
 Zie 'k soms een sprietje
 Met gretig oog
 Dan hap ik gulzig,
 Maar 't regent dra
 Van dik-hout-zaagt-men.
 Hi-ja, hi-ja.

Ach! mijn vergoeding
 Voor die plaag
 Is: weinig voeding
 En dik-òp slaag.
 Lig ik aemechtig
 In vunzen stal
 Dan peins ik over
 Dit vreemd geval:
 Mijn baas zijn buikje
 Wordt dik en rond,
Mijn mager corpus
 Toont meen'ge wond;
Ik zwoeg, *hij* luiert,
 Wat 's dat, ra, ra?
 Ik stomme ezel!
 Hi-ja, hi-ja.

Niet eeuwig draag ik
 Tot ieders spot
 Van vroeg tot 's avonds
 Dat treurig lot.
 Nu ik mijn waarde
 Eerst heb ontdekt,
 Is 't morgen: ho baas!
 Wat meer respect!
 En valt zijn stok op
 Mijn rug dan neer,
 Dan draait mijn achterst
 Zich naar mijn heer;
 Mijn pooten wippen
 Hem in de lucht:
 Hi-ja, hi-ja-ha!
 Dat wordt een klucht.

Ode aan Mathilda.

Mathilda! Dubbel overgehaald product
 Eener sikure educatie,
 Hoe wonderwel is het je toch gelukt,
 Mij te vangen met je gratie.

Hoe zedig vlechtstrengelen zich om je hoofd
 Je bevallige Gretchenharen;
 Goddank heeft „mama” zich steeds uitgesloofd
 Om je voor den „val” te bewaren.

Die van den bankier, met hun air van geweld,
 Reiken dienaangaand niet tot je schoenen:
 Heeft je mama het zelf niet rondverteld,
 Dat *die* zich op 't balkon lieten zoenen?

Als ik je 's morgens naar de mis zie gaan,
 Het hoofd zoo'n beetje gebogen,
 Dan zie ik je de godvruchtigheid aan
 En zoek tevergeefs je oogen.

Ik heb onlangs in een jezuitenkourant
 Een prachtig opstel gelezen;
 Daar stond in, dat de vrouwen de rechterhand
 Van de priesters moesten wezen,

Opdat die tezamen knusjes thuis
 Van de kinderen Gods evenbeeld maken.
 Want het was niet goed, dat de vrouw buitenshuis
 In den strijd om 't bestaan zou raken;

Dat was meer bepaald voor den man weggelegd,
 Altijd volgens de god'lijke wetten,
 De vrouw was er — heft God uitdruk'lijk gezegd —
 Om de par:toffels klaar te zetten.

In dezen tijd van geëmancipeerde taal
 Deed 't me goed, zoo'n meening te hooren;
 En van zoiets lijkt *gij* mij nu 't ideaal,
 O Mathilda, uitverkoren!

Uw arbeidzaamheid toon je zelfs op straat,
 In 't plantsoen zie 'k je breien en haken;
 O God! Mathilde! als je dat niet laat,
 Zou 'k in 't kluwen verward kunnen raken.

Is het mogelijk, dat 'k je nog nooit heb vertrouwd
 Hoe je aanblik mijn hart doet breken?
 En hoe — was ik bij toeval niet reeds getrouwd —
 Ik beslist met „papa” zou spreken?

Moeder ga voor je kindje staan.

Moeder ga voor je kindje staan
 Want daar komt de justitie aan.
 De justitie is een kwade man
 Die geen arme menschen lijden kan;
 En waar hij komt met zijn grimmig gelaat
 Ontdekt hij wis en zeker kwaad,
 Is 't krom of recht,
 Is 't valsch of waar,
 Daar luistert geen justitieman naar.
 Heeft hij je kindje eenmaal vast,
 Dan komt het zeker in de kast.

Moeder ga voor je kindje staan,
 Want daar komt de militie aan.
 De militie is het oorlogsgeweld,
 Daar is geen moedertje op gesteld,
 Want is haar jongen negentien jaar,
 Dan staat die booze militie klaar;
 Goedschiks, kwaadschiks,
 Met zucht of traan,
 Daar helpt geen lievemoederen aan.
 Bij dunne rats en kommiezenbrood
 Drillen ze menig jongen dood.

Moeder ga voor je kindje staan,
 Daar komen de kapitalisten aan.
 De kapitalisten bezitten het land
 En regeeren ons met strenge hand.
 Zij dwingen de armen en maken hen ziek
 Op 't oorlogsveld en in vunze fabriek.
 't Zij klein of groot
 't Zij zwak of sterk,
 Allen voor de rijken aan 't werk.
 Maar ben je nergens toe in staat,
 Dan vindt de honger je op straat.

Moeder laat nu je kindje vrij
 Daar komen de socialisten voorbij.
 Zij loopen achter de roode vaan
 En brengen geluk voor je kindje aan.
 Justitie, militie en kapitalist
 Gaan op de loop voor de socialist.
 Want rijk en arm
 En knecht en heer,
 Dat willen de socialisten niet meer.
 Dus trekken de socialisten voorbij,
 Moeder, laat dan je kindje vrij!

De zegening der Campagna.

De rijke Meizon overvloedt het dal
 Waarin de wijnstok 't jonge groen ontplooit,
 De beeken vloeien mild, met frisschen val
 En d'oevers zijn met bloemen overstrooid.

In 't koel geblaart der moerbeiboomen zingt
 De lijster als een plassende fontein,
 Een meerl, die zich op hoogen boomtop zwingt,
 Begint zijn roep in morgenzonnenschijn.

Op d' akkers, welverzorgd met ploeg en eg
 Ontspruit in teeder groen het Turksche graan,
 De wilde hagen, slingrend langs den weg,
 Zijn met een rozenweelde overlaan.

In kalmen morgen ligt het land daarheen
 In vrije ontspanning, een bevruchte bruid,
 Natuur verricht haar heimlik werk alleen:
 De vruchten kiemen, bloemenvreugd breekt uit.

Nu komt de Mei-processie aangeschreên:
 Bij 't zware klokkeluiden van den dom,
 Bij 't klankloos suf gemurmel der gebeên
 Gaat zij, het kruis aan 't hoofd, door d' akkers om.

De schooljeugd onder meesters tucht vooraan,
 Dan mannen, waarvan 't landwerk velen boog,
 De priesters, met hun poovre tooi belaan,
 De vrouwen met hun stille zorgenoog.

De priesters, overstelpt door vollen dag,
 Ze knippen half verblind de oogen toe
 En *zegnen* dezen *rijkdom*! — o, ik lach,
 Mijn arme paapjes, om uw vreemd gedoe.

Uw dwaze pronk... een wanklank in deez' pracht!
 Uw armlijk lied... 't is of een zeepbel breekt!
 Uw zegen! — ziet omhoog! Hoe daalt ze zacht,
 De rijke zegen die van boven leekt...

En zijt ge straks in 't donker van uw kerk,
 Dan keert de *arbeid zegnend* weer naar 't land;
 Bescheiden gaat de boer weer aan zijn werk
 En wiedt en snoeit en kweekt de jonge plant.

En... oogst en brengt een deelaan wie reeds wacht:
 De kerk, den staat, den woekraar oude schuld,
 Betaalt den landheer 't bloedgeld van de pacht
 En... *ziet zijn eigen schuur slechts half gevuld.*

En dan, als 't veld ontdaan, als 't winter is,
Des landheers huis in hellen feestglans gloort,
De priesters tafelschuimen aan zijn disch...
Staat d' arme boer te beedlen aan de poort.

Uit Zuid-Tirol. *)

Dat was nu een land om te sterven
Van verdriet en centonigheid;
Een donker waas van berusting
Lag overal uitgespreid.

In 't midden van 't stadje stond
Als een klokken de breede dom,
En de huizen als bange kickens
Vlijden zich rondom.

Als trage zwarte torren
Kropen de priesters rond,
Door de vunze nauwe straten
Over den vuilen grond.

De signori **) als groote spinnen
Sponnen zonder geluid,
Hun webben al verder en verder
En zogen de boertjes uit.

En Zondags kwam d'opperpriester
Als een vette slak uit zijn huis,
En sprak over alles zijn zegen
Bij het zaligmakend kruis.

Maar op een goeien morgen
Zie 'k in een stille straat,
Een groepje nieuwsgierig kijken
Naar een vervaarlijk rood plakaat.

De hoofden van de slokkers
Kijken gespannen omhoog:
Ik kijk,...maar de vreugd verduistert
Bij d'eerste aanblik mijn oog.

't Is of een frissche luchtstroom
Door al mijn leden gaat;
Of 'k in Utrecht loop te venten
Met *De Baanbreker* langs de straat.

Dit is de eerste lichtstraal
In dit spinnenparadijs,
Door de straten zal nu klinken
De revolutiewijs.

De doodschheid is verdwenen,
't Is als een nieuwe lent.
En de menschen zijn me als vrienden
Die 'k jaren heb gekend.

Voorjaar in het Pension.

Nu jaagt het komende voorjaar
Een jolige bui in mijn huis.
Een troepje, dat over mij heenstrijkt
Met zwirrelend vogelgedruisch.

Bebloemd en bepluimd, tierelierend
Stuiven ze stoeiend op straat.
Dat is een gelach en gesnater
Van vroeg tot 's avonds laat.

Zij komen het voorjaar begroeten,
Dat amandel en perzik reeds tooit;
En dan in triomf naar het Noorden,
Weer het trieste leven vermooid.

En in hun frissche, vroolijke,
Onschuldige overmoed,
Verbrast dit vrije volkje
Mijn laatste levensbloed.

Mij is 't, of mijn arm lichaam
Voor 't huis op den drempel lag,
Alsof alle gasten mij traptten
Met hun stevens met spijkerbeslag.

O, onbewuste genieters
Die u aan den rijkdom verblijdt,
Gij weet niet, hoe menige arme
Aan *uw* vreugde lijdt.

*) Bij de oprichting van het soc. dagblad *Il Popolo*, te Trente.

**) Auelijke grootgrondbezitters.

Processie.

In schemering schuift de processie gedwee door de straten
 Heel 't stadje vervullend met sleepend geschuifel van voeten:
 Al 't werkende volk komt tot kerklijke plicht zich ontmoeten
 Omstuwend in deemoed en preevlend, de pratte prelaten,
 Die schrijden in purper in 't midden en schijnen gelaten
 Als d'omstanders knielend hun Heil'ge der Heiligen groeten:
 Vooraan gaan de mannen in bonkige stevige stoeten,
 En achter de vrouwen als lijdlijke volgautomaten.
 De voorgangers torsen de sombre symbolen: de kruizen; —
 Ach, *allen* zijn dulders; ziet! alle de nekken gebogen
 En rouw aan de lijven, en rouw in de vreugdlooze oogen. —

Zóó sluipt als een kronklike slang, traag de sleur langs de huizen:
 't Boetvaardige *Volk* in 't gareel, en de *priesters* in glorie....
 Bij 't dampende avondmaal zitten tevree de *signori*.

Oogstlied.

(Naar *Richard Dehmel*.)

Op d'akker, schoof aan schoof gereid,
 Staat gouden graan voor d'oogst bereid:
 Maal, molen, maal!

Maar op het verre, vlakke land,
 Staan molens stil aan den hemelrand.
 Maal, molen, maal!

En komt het somber avondrood,
 Dan schreit het arme volk om brood.
 Maal, molen, maal!

De storm wacht achter 't nachtelijk zwerk,
 En straks gaan alle man aan 't werk.
 Maal, molen, maal!

De storm heeft d'akkers schoon gevaagd:
 Geen mensch, die meer van honger klaagt.
 Maal, molen, maal!

Bij 't Lengen der Dagen.

Gij die verstarde in de tijden kunt staren,
 Voelt ge geen lente door 't luchtruim gevaren?
 Doen d' elementen bij 't botsen u beven?
 Ziet ge geen kiemen van 't komende leven?
 Hoort g' in de stormen slechts jamm'ren en klagen?
 Merkt ge dan niets van het lengen der dagen?
 't Regengeween, dat de luchten ontspant,
 't Wonnige aad'men van 't dampende land?

Zie! zelfs de steenen beginnen te leven,
 Lichtgroene varens aan rotswanden beven,
 Paarlende waat'ren doorbruischen de kloven,
 Waag'nen vol warmtevracht duiz'len van boven,
 Trillende blaad'ren doorschilfren de luchten,
 Vogelen ruischen in vroolijke vluchten,
 't Bosch, waar weêr 't poop'lende leven ontdooit,
 Staat triomfant'lijk met stofgoud bestrooid!

Hoe nu de Volk'ren het Voorjaar ontwaren!
 Machtig zich ordnen tot feestlijke scharen!
 Scheppende levenskracht bonst in hun aadren;
 Hoor! welk een jubeltoon! Hoor hoe zij naad'ren!
 Hoor hunne lied'ren die rhythmisch zich wieg'len...
 Zie 'k in uw oogen de weemoed weerspieglen?
 Juich! dat uw hart nu van weelde overvloeit,
 Dat u de *Lente der Volk'ren* doorgloeit!

Vervreemding.

Dit is het leed, dat aan ons leven knaagt:
 Dat wij der menschen kern niet kunnen vinden,
 Dat we allen zijn: de in angst'gen strijd verblinden,
 Van wie geen naar zijn tegenstander vraagt.

Dat elk ons in *zijn* leugennet wil binden,
 Wjl elk zich huich'lend door het leven plaagt,
 Dat achter 't menschenmasker ons belaagt
 De List, die ons vertrouwen wil verslinden.

Ach, zijn de menschen niet een doornig woud,
 Waarin wij zoekend heen en weder trekken?
 Een schoone slaapster denken wij te ontdekken,
 Die in zijn diepten 't bosch gevangen houdt.

Moog' de adder ook zijn kop ons tegenstrekken,
 Of ook de vunze boschlucht ons benauwt,
 't Bloed onzer wonden dropp'lend nederdauwt,
 Wij dringen door: haar uit den slaap te wekken.

Eens zal de kern in reine naaktheid staan,
 De slaapster zal in stralend licht ontwaken,
 O, als der menschen zielen zich dan raken,
 Zal door het lijf een golf van weelde gaan.

Dan zal de een voor d'ander zich verzaken;
 Een man zal weêr het woord eens mans verstaan;
 Wij zullen d'arm om onze broeders slaan
 En elk zal van zijn leven *Waarheid* maken

Arbeiderslied.

(Met Muziek.)

Uit verdrukking, kameraden.
 Zijn we in massa opgeheven;
 Niet meer smeeken! niet meer beven!
 Meesters kennen wij niet meer!
 Strijden wij aaneengesloten,
 Zijn wij wars van vruchtloos klagen,
 Dan is 't juk voor 't langst gedragen:
 D'Arbeid wordt zijn eigen Heer!

Op! ontvoogders van den arbeid!
 Deze leuze maak' u groot:
 Vrij te leven door den arbeid
 Of.... te strijden tot den dood!

Licht en lucht en levensvreugde,
 Alles hadden z' ons bedorven;
 In de harten was gestorven
 Hoop, die naar een hemel streeft.
 Maar een wachtwoord heeft geklonken:
Weest vereenigd proletaren!
 En wij zijn omhoog gevaren,
 Al wat dor was, is herleefd.

Op! ontvoogders van den arbeid!
 Deze leuze maak' u groot:
 Vrij te leven door den arbeid
 Of.... te strijden tot den dood!

Klink, o strijdkreet ter verlossing,
 Waar nog proletaren droomen; —
 Dat z' in dichte drommen komen,
 Met herboren levensmoed.
 Want de dag rijst aan de kimmen
 Dat uit sloppen en uit stegen
 Jublend gaat op zonnewegen
 't Volk, door 't vrijheidsrood begroet!

Op! ontvoogders van den arbeid!
 Deze leuze maak' u groot:
 Vrij te leven door den arbeid
 Of.... te strijden tot den dood!

Onterfde Massa!

(Met Muziek.)

Onterfde massa! hebt g'ervaren
 De trilling die door d'aarde dreunt?
 't Gekraak van grondvest en pilaren
 Waarop de maatschappij zich steunt?
 Straks moet het voos gebouw bezwijken:
 De zuilen wank'len, muren wijken!
 Aan u de taak, uit brok en deel
 Te scheppen een hernieuwd geheel!

Wie vol ontzetting ook verbleeken,
 Niet gij, die arm en dienstbaar waart;
 De val van 't Oude is u het teeken,
 Dat g' een verheven taak aanvaardt.
 Schijnt alles wild dooreengevaren,
 Gij zult nog ordnen en bewaren,
 Aan u de taak, uit brok en deel
 Te scheppen een hernieuwd geheel!

De wolken wijken, neev'len vluchten,
 't Is 't einde van een bange nacht;
 En tegen 't morgenrood der luchten
 Staat gij in volle jeugd en kracht.
 Ruines die tot puin vervielen,
 Zal uw bewuste geest bezielen;
 Aan u de taak, uit brok en deel
 Te scheppen een hernieuwd geheel!

Propagandaliedje.

(Met Muziek.)

Nu heffen wij uit nood en zorgen
 Het vrije hoofd weer fier omhoog;
 Hoe heerlijk blinkt de frissche morgen,
 Die stralend uit de neev'len toog.
 Nu ontplooiën wij de vanen van de vrijheid.
 Langs de heide,
 Langs de weide
 Klinkt ons propagandalied,
 Klink, o propagandalied,
 Bij 't ontplooiën van de vanen van de vrijheid!

Wij gaan, den oorlog te verklaren
 Aan al wie *heerscht* in stad en land;
 U roepen w' op, o proletaren,
 Ten strijd! verdrukte arbeidsstand!
 Schaart u allen om de vanen van de vrijheid!
 Langs de heide,
 Langs de weide
 Klinkt ons propagandalied.
 Klink, o propagandalied,
 Bij 't ontplooiën van de vanen van de vrijheid!

Een week in loondienst weêr verstreken.
 Geeft nieuwe geestdrift voor den strijd;
 O, dag dat w' onze boeien breken,
 Hoe vreugdevol wordt gij verbeid!
 Dan ontplooiën wij de vanen van de vrijheid!
 Langs de heide,
 Langs de weide
 Klinkt ons vroolijk vrijheidslied.
 Klink, o vroolijk vrijheidslied,
 Bij 't ontplooiën van de vanen van de vrijheid!

Het Lied van het Schootsvel. *)

(Met Muziek.)

Op mannen, die het *Schootsvel* dragen,
 Wier arbeid heel de menschheid voedt,
 Het uur der staking heeft geslagen,
 Uw dappre schare zij gegroet!
 Weldra zal de ure genaken,
 Dat gij uwe keetnen zult slaken!
 Broeders opgestaan!
 Hoog de roode vaan!
 Door een muur van vuur zullen wij onwrikbaar gaan,
 Om d'arbeid vrij te maken!

Het *Schootsvel* zij 't herkenningsteeken,
 Dat ons vereenigt in den strijd.
 Wij zullen 't *Schootsvel* heilig spreken
 En 't *Gouden Kalf* ten dood gewijd!
 Wij mannen van 't *Schootsvel* wij streven:
 Door arbeid in vrijheid te leven.
 Broeders opgestaan!
 Hoog de roode vaan!
 Door een muur van vuur zullen wij onwrikbaar gaan,
 Om d'arbeid vrij te maken!

*) Uit: „Het Schootsvel”, dram. episode uit den klassenstrijd! Uitg.: A. B. SOEP, Amsterdam.

Wie 't *Schootsvel* droeg in vroeger tijden
 En 't niet in hooge eere houdt,
 Doch op ons zweet en bloed en lijden
 Zich *nu* een mammonstempel bouwt;
 Zijn rust is voor eeuwig verloren,
 Klinkt hem onze strijdkreet in d'ooren:
 Broeders, opgestaan!
 Hoog de roode vaan!

Door een muur van vuur zullen wij onwrikbaar gaan,
 Om d'arbeid vrij te maken!

Symbool van armoed en verdrukking
 Was 't *Schootsvel* tot op dezen dag,
 Nu hijschen wij het met verrukking
 Als strijdvaan naast de roode vlag.
 De lafaards, die 't *Schootsvel* verachten
 Verbleeken voor deze *twee machten!*
 Broeders, opgestaan!
 Hoog de roode vaan!

Door een muur van vuur zullen wij onwrikbaar gaan,
 Om d'arbeid vrij te maken!

Toekomstlied.

Nu is de groote dag der Vrijheid daar:
 Rondom ten feest trekken volkerenscharen;
 Luid klinkend klokgelui vermeldt de maar
 Van 't overwinningsfeest der Proletaren.

Juicht, volkren juicht, wij zijn bevrijd
 Nooit zal de vreugde van deez' aarde weer verdwijnen
 O Vrijheid, eeuwen verbeid,
 Thans breekt uw glorie aan,
 En uwe zon zal ons beschijnen.

Neêr in het stof ligt nu tirannen macht,
 Hoog richt het Volk zich op, dat steeds moest buigen;
 Straks bloeit de menschheid in haar volle kracht
 En van haar grootheid zal de nieuwe tijd getuigen.

Juicht, volkren enz.

Strijd was de leuze tot op dezen dag
 Vrijheid is vrucht waarvoor de helden streden
 Nu wenkt de vrede ons met gullen lach
 Luid klinkt 't Verlossingswoord: Het is geleden.

Juicht, volkren enz.

Vredesboodschap.

- Toen Christus kwam, het god'lijke kind,
 Toen dreef als een tink'ling geluid
 Van de horizon aan,
 Maar breidde zich uit
 En vulde de heem'len —
 Een koor van kristal
 Heel ijl in 't heelal —
 De zoete belofte van Vrede....
- En enklen hadden de hoofden gebeurd....
 Hoe broos door de wintere lucht
 Viel brokk'lig geklank
 Van het wonder gerucht....
 Toch hebben met beving
 Het lichtende woord
 Z' in verrukking gehoord:
 De blijde belofte van Vrede.
- Zij droegen de boodschap naar 't lijdende volk,
 Dat dorst naar een dronk voor de ziel.
 En het smachtte omhoog:
 Of lafenis viel....
 En staart naar den hemel
 En luistert en wacht
 Elken dag, ied're nacht
 De blijde vervulling van Vrede.
- Het boette ten bloede den dood'lijken droom:
 Het wachten der ziel op een God,
 Al verteerde het lijf
 En kromp in een krot
 In rijtende boeien,
 Wijl eeuwen de geest
 Is geklonken geweest
 Door valsche belofte van Vrede.
- Tot de Arbeid ontwaakt als verlossende macht:
 Nu rijzen er zuilen van klank
 Tot een dom van geluid,
 Metalen en blank,
 En dreunt over d' aarde
 Millioenstemmig koor
 De werelden door:
 De Arbeid scheidt strijdend den Vrede!

INHOUD.

	Pag.
Hier staan wij!	11
Aan de Strijders. (Met Muziek.)	11
Bourgeois en Proletariër	12
Het Kroningslied van een hongerlapper	13
Vloed.	14
Bij een Executie.	15
Oude Proletariërs	15
Antwoord aan den Patroon	16
Tijdgedicht.	16
De boodschap op de Hei. (Met Muziek.)	17
De Zanger	17
Proletariërskind	18
Het Proletariaat	20
Morgenuur	20
De Koetsier	21
De Geschondene.	22
Voor het Lompenproletariaat	22
Werk zoeken	23
Van den Ezel.	24
Ode aan Mathilda	24
Moeder ga voor je kindje staan	26
De zegening der Campagna	27
Uit Zuid-Tirol	28
Voorjaar in het Pension	28
Processie	29
Oogstlied	29
Bij 't Lengen der dagen	29
Vervreemding.	30
Arbeiderslied. (Met Muziek.)	31
Onterfde Massa. (Met Muziek.)	32
Propagandaliedje. (Met Muziek.)	32
Het Lied van het Schootsvel. (Met Muziek.)	33
Toekomstlied. (Met Muziek.)	34
Vredesboodschap	35
Inhoud	36

